

Unesco-yhteistyöprojektin toteutus Oulussa

Aktiivinen oppilas vaikuttajana

”Etkö usko, että ihmisen sisimmässä on syvyyksiä, jotka jäävät kätköön häneltä itseltäänkin.”
(Pyhä Augustinus)

Uusien opetussuunnitelmien myötä kansalaisvaikuttaminen on noussut keskeiseksi ja ajankohtaiseksi sisällöksi koulussa ja opettajankoulutuksessa. On tärkeää, että oppilaat ja opiskelijat voivat osallistua itseään koskevien asioiden käsittelyyn ja päätöksentekoon. Aktiivinen kansalainen valittiinkin Oulun ja Jyväskylän normaalikoulujen vuosiluokkien 0–6 yhteisprojektin ja Unesco-tapahtuman aiheeksi. Projektin suunnittelu aloitettiin jo toukokuussa 2005, jolloin yhteisistä ja yleisistä periaatteista sovittiin. Yksityiskohtaisempi ideointi ja suunnittelu jatkui syyslukukaudella. Joulukuussa 2005 koulujen Unesco-työryhmän jäsenet laativat suunnitelman ja esitteen Yksilö vaikuttajana -teemalle.

Teeman tavoitteiksi asetettiin normaalikoulujen Unesco-koulutoiminnan monipuolistaminen, opettajaharjoittelijoiden perehtyminen Unesco-koulujen toimintaperiaatteisiin ja niiden pedagogisointiin, oppilaiden yhteistyömuotojen ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen sekä eNorssin ja muiden virtuaaliympäristöjen kokeileminen ja hyödyntäminen. Pedagogisia sisältöjä olivat yksilön vaikuttamisen yhteys Unescon tavoitteisiin, yksilön merkitys ja vaikutusmahdollisuudet yhteisössä ja yhteiskunnassa sekä paikallisiin vaikuttajiin eli suuriin oululaisiin ja jyväskyläläisiin tutustuminen.

Oppilaskunta alanorssiin

Teeman yhteydessä Oulun norssin vuosiluokille 0–6 päätettiin perustaa oppilaskunta ja valita sen hallitus. Oppilaskunnan toiminta on tärkeä osa lasten ja nuorten demokraattista toimintakulttuuria. Toiminnan tavoitteena on herättää oppilaiden kiinnostus oman koulun kehittämistä kohtaan. Oppilaskunnan hallituksen tehtävänä on edistää oppilaiden osallistumista ja aktiivisuutta koulussa ja antaa heidän ehdotuksilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi koulun päätöksenteossa.

Teema toteutettiin 10.4.–15.5.2006. Oulussa toimintaan osallistuivat pääsääntöisesti päättöharjoitteluluokat. Molempien koulujen harjoittelijat valitsivat keskuudestaan koordinaatioryhmän. Oulun ryhmän jäsenet olivat Jenni Erho (pääkoordinaattori), Sanna Valta (Hojjakka-solu), Jenni Nousiainen (Äppö-solu), Elina Pesonen (Noppa-solu) ja Paula Tikka (Kirppa-solu). Ensimmäisessä kokoontumisessa ryhmän jäsenet kokosivat listan suurista oululaisista vaikuttajista, joista luokat saivat valita yhden tarkastelun kohteeksi ja esiteltäväksi. Opiskelijat laativat myös suunnitelman ja yleiset ohjeet oppilaskunnan hallituksen vaalien toteuttamisesta. Yhteydenpito Jyväskylään tapahtui Turun yliopiston WorkMates-ympäristön kautta sekä sähköpostin ja puhelimen välityksellä.

Jokaisesta luokasta valittiin oppilasedustaja vaalitoimikuntaan. Ensimmäisessä tapaamisessa opiskelijoiden koordinaatioryhmä selosti toimikuntaan valituille oppilaille, mitä oppilaskunta ja sen hallitus tarkoittavat. Lisäksi ideoitiin yhdessä oppilaskunnan mahdollisia tehtäviä, laadittiin kysymyksiä Jyväskylän oppilaskunnan hallitukselle sekä suunniteltiin vaalien yksityiskohtaisempia järjestelyjä.

Toisessa tapaamisessa keskusteltiin oppilaskunnan hallituksen tehtävistä. Esillä oli muun muassa seuraavantyyppisiä tehtäviä: ehdotusten tekeminen koululle hankittavista välineistä ja materiaaleista, oppilaskuntapäivän tai norssinpäivän järjestäminen, oppilaskunnan discon ja kioskipäivän järjestäminen, hyväntekeväisyystempauksien järjestäminen, ehdotusten tekeminen koulutiloista ja -ruokailusta, vertaissovitteilu, vieraiden vastaanotto ja opastus sekä

tiedottaminen omassa luokassa ja solussa. Lisäksi pohdittiin, mitä oppilaskunnan hallituksessa toimiminen edellyttää oppilaalta. Vaalitoimikunnan jäsenten mielestä hyviä ominaisuuksia ja kriteereitä ovat päättäväisyys, ystävällisyys, sosiaalisuus, suvaitsevaisuus, yhteistyökykyisyys, toisten huomioon ottaminen, epäitsekkyyys, rohkeus, kekseliäisyys ja rauhallisuus.

Vaalitoimikunnassa oleville oppilaille annettiin tehtäväksi kertoa tilaisuudessa sovitusta asioista luokassaan. Myös koordinaatioryhmän opiskelijat toimivat tiedottajina teeman toteutuksen eri vaiheissa.

Kaikki koulun oppilaat saivat ilmoittautua luokkansa ehdokkaaksi oppilaskunnan hallitukseen. Ehdokaslistat julkistettiin päivää ennen vaaleja. Vaalit pidettiin 25.4.2006, ja kukin luokka kävi vuorollaan koulun kirjastossa äänestämässä. Oppilaskunnan hallitukseen valittiin seuraavat jäsenet: Nina Juustila (0-1), Milla Keränen (1), Santeri Hiitola (1-2a), Laura Pälve (1-2b), Emma Ryhänen (2a), Anni Selkämaa (2b), Jori Rautio (3a), Elmeri Lukkarila (3b), Jaakko Karsikko (3-4), Karn Hämäläinen (4a), Valtteri Moilanen (4b), Marttiina Kangas (5a), Essi Tikkanen (5b), Sarita Kemi (5-6), Teemu Tuovinen (6a) ja Toni Alkku (6b). Oppilaskunnan hallituksen jäsenet julkistettiin Unesco-tapahtumassa 27.4.2006. Oppilaiden valitseman hallituksen työskentelyn ohjaavana opettajana toimii Raija Kärkkäinen.

Unesco-tapahtumassa saatiin nauttia myös oppilaiden monipuolisista ja taidokkaista esityksistä. Ohjelmassa oli muun muassa nukke- ja varjoteatteria sekä animaatio-, musiikki- ja Power Point -esityksiä. Tapahtuma videoitiin ja video lähetettiin Jyväskylän norssilaisille. Myös muuta materiaalia ja tuotoksia vaihdettiin norssien kesken.

Samana päivänä koulussamme vieraili Helena Kekkonen, joka kertoi viides- ja kuudesluokkalaisille elämäntyöstään rauhankasvattajana. Kertoessaan työstään kehitysmaiden lasten parissa eri puolilla maailmaa Helena antoi meille kuulijoille hyvän esimerkin mahdollisuudesta vaikuttaa – ei vain lähiympäristössä vaan myös maailmanlaajuisesti.

Projektin päätyttyä koulun Unesco-työryhmän jäsenet ja opiskelijoiden koordinaatioryhmä arvioivat yhdessä toiminnan toteutumista. Haasteellisiksi koettiin tiivis aikataulu ja työskentely sähköisessä oppimisympäristössä. Onnistumisen kokemuksia saatiin vaalitoimikunnan työskentelystä, vaalien järjestelyistä ja oppilaiden esityksistä. Kokonaisuutena tämän projektin toteutus vaati laaja-alaisesti eri-ikäisten yksilöiden halua, kykyä ja taitoa vaikuttaa kaikille tärkeiden asioiden edistämiseksi.

”Et sinä elä yksin tässä maailmassa. Myös sinun veljesi ovat täällä.” (Albert Schweitzer)

Raija Kärkkäinen, Anja Lindh, Marianna Junes-Tokola ja Hannu Juuso